सर्वत्रलाभालाभमानापमानादौसाम्यमवैषम्यंसर्वसाम्यं अनायासःधनाद्यर्थश्रमाभावः निर्वेदोवैराग्यं अविधित्साकर्मणिइच्छाभावः विधित्सेतिपाठेश्रवणादीच्छा लाभादौवैषम्येरागादिस्ततःप्रवृत्तिस्तत आयासस्ततःसत्यत्यागइत्येतानित्यक्त्वैवसुखीस्यान्नत्वत्यक्त्वा देहनिर्वाहस्त्वारब्धकर्मोपनतैरेवान्नादिभिर्भविष्यति तस्मादुपरमएवश्रेयानित्यर्थः ॥ २ ॥ पदानिपदनीयानिआश्रयणीयानि प्रशांतयेमोक्षाय एषइतिविधेयापेक्षेलिंगैकत्वे एषस्वर्गादिस्तत्साधनत्वात् ॥ ३ ॥ ४ ॥ भग्नेहःभग्नाशः व्यर्थचेष्टोवा दम्यौदमनयोग्यौगावौवत्सतरौताभ्यांसहितंयुगंशकटादिधुरियोजितंतिर्यक्काष्ठं यस्यांतयोर्गावौयुज्येते ॥ ५ ॥ सुसंबद्धौयुगांतयोःसम्यग्योजितौदमनाय असंबद्धाविति पाठेदमयित्राअसंयतौ ॥६॥स्कंधदेशंसंप्राप्तयोःसतोरितिसंबंधः उत्क्षिप्यतुलाभाजनद्वयवदुपरिभूमेर्नीत्वा ॥ ७॥८॥ अविहितंदैवेनानुप

भीष्मउवाच सर्वसाम्यमनायासःसत्यवाक्यंचभारत॥ निर्वेदश्चाविधित्साचयस्यस्यात्ससुखीनरः॥ २॥ एतान्येवपदान्याहुःपंचवृद्धाःप्रशांतये॥ एषस्वर्गश्चधर्मश्चसुखंचानुत्तमंमतं ॥ ३॥ अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं॥ निर्वेदान्मंकिनागीतंतन्निबोधयुधिष्ठिर॥४॥ ईहमानोधनंमंकिर्भग्नेहश्चपुनःपुनः॥ केनचिद्धनशेषेणक्रीतवान्दम्यगोयुगं॥ ५॥ सुसंबद्धौतुतौदम्यौदमनायाभिनिःसृतौ ॥ आसीनमुष्ट्रंमध्येनसहसैवाभ्यधावतां ॥ ६ ॥ तयोःसंप्राप्तयोरुष्ट्रःस्कंधदेशममर्षणः॥ उत्थायोत्क्षिप्यतौदम्यौप्रससारमहाजवः॥७॥ह्रियमाणौतुतौदम्यौतेनोष्ट्रेणप्रमाथिना॥ म्रियमाणौचसंप्रेक्ष्यमंकिस्तत्राब्रवीदिदं॥ ८॥ नचैवाविहितंशक्यंदक्षेणापीहितुंधनं॥ युक्तेनश्रद्धयासम्यगीहांसमनुतिष्ठता ॥९॥ कृतस्यपूर्वंचानर्थैर्युक्तस्याप्यनुतिष्ठतः ॥ इमंपश्यतसंगत्याममदैवमुपप्लवं ॥ १० ॥ उद्यम्योद्यम्यमेदम्यौविषमेणैवगच्छतः॥ उत्क्षिप्यकाकतालीयमुत्पथेनैवधावतः॥ ११ ॥

स्थापितं ईहितुंएष्टुम् ईहितमितिपाठेआप्तुमित्यध्याहारः श्रद्धयाफलप्राप्तिनिश्चयेन ईहांचेष्टां ॥ ९ ॥ कृतस्यपूर्वंनानार्थैरितिपाठे अर्थैर्नानाकृतस्यपृथक्कृतस्य युक्तस्यअवहितचित्तस्यअनुतिष्ठतोऽर्थप्राप्त्युपायान् संगत्यादंम्योष्ट्रसंबंधेन दैवंदेवेनईश्वरेणनिर्मितं ॥ १० ॥ उपप्लवमेवाह उद्यम्येति उद्यम्योद्यम्यउष्ट्रगतिवेगादुत्प्लुत्योत्प्लुत्य विषमेणकृच्छ्रेणदम्यौगच्छतः काकतालीयंदैवकृतंसंगमं उत्क्षिप्यउत्थाप्य धावतउष्ट्रस्येत्यग्रिमेणसंबंधः उन्माथेनेवजंबूकमित्यपिपाठः तालःकरतलयोःशब्दजनकःसंयोगस्तस्मिन्क्रियमाणेउत्पतन्काकोदैवात्तत्रतालाभ्यामाक्रांतोऽभूत् तदेतत्काकतालीयमित्युच्यते काकस्पर्शसमकालंतालफलस्यतालवृक्षस्यवापतनंतदित्यन्ये मेषयोर्युध्यतोःपरस्परशिरःसंघट्टउन्माथस्तेनदैवान्मध्येप्रविष्टोजंबूकोतिपीडनान्ममारतदपिकाकतालीयोत्थानमेवतथेदमित्यर्थः ॥ ११ ॥

Digitized by Google